

**PAPUR TYSTIOLAETH YSGRIFENEDIG I'R PWYLLGOR PLANT, POBL
IFANC AC ADDYSG:
CONSORTIA ADDYSG RHANBARTHOL A DIWEDDARIAD AR
ADOLYGIAD DONALDSON**

Cyflwyniad

1. Diben y papur hwn yw cyflwyno tystiolaeth ysgrifenedig ynghylch y Consortia Addysg Rhanbarthol a chyflwyno'r diweddaraf ynghylch *Dyfodol Llwyddiannus* sef Adolygiad Donaldson o'r Cwricwlwm a'r Trefniadau Asesu yng Nghymru ar gyfer Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg Cynulliad Cenedlaethol Cymru.
2. Mae Llywodraeth Cymru wedi ymrwmo i sicrhau rhagoriaeth ar draws y system addysg yng Nghymru, fel y nodir yn *Cymwys am Oes*. Bydd pedwar amcan strategol yn sail i un o'n rhaglenni diwygio addysg mwyaf uchelgeisiol a radical sef:
 - a. Gweithlu proffesiynol rhagorol gydag addysgeg gryf wedi'i seilio ar ddealltwriaeth o'r hyn sy'n gweithio.
 - b. Cwricwlwm sy'n ddeniadol ac yn atyniadol i blant a phobl ifanc ac sy'n datblygu eu gallu i gymhwysu gwybodaeth a sgiliau yn annibynnol.
 - c. Pobl ifanc yn ennill cymwysterau sy'n cael eu parchu'n genedlaethol ac yn rhyngwladol ac sy'n gweithredu fel pasbort credadwy i'w haddysg a'u cyflogaeth yn y dyfodol.
 - d. Arweinwyr addysg ar bob lefel yn cydweithio mewn system hunan-wella, gan helpu a herio ei gilydd er mwyn codi safonau ym mhob ysgol.
3. Bydd yr argymhellion a nodir yn *Dyfodol Llwyddiannus*, yr adolygiad o'r cwricwlwm a'r trefniadau asesu yng Nghymru, *Addysgu Athrawon Yfory*, yr adolygiad o Hyfforddiant ac Addysg Gychwynnol Athrawon, a'r ymrwymiad i'r "Fargen Newydd" ar gyfer y gweithlu yn cefnogi'r gwaith o gyflawni'r amcanion hyn. Bydd y consortia rhanbarthol, Estyn ynghyd â rhanddeiliaid eang iawn yn cynorthwyo â'r gwaith hwn.

Y diweddaraf ynghylch Dyfodol Llwyddiannus

4. Mae *Dyfodol Llwyddiannus* yn cyflwyno 68 o argymhellion ar gyfer Llywodraeth Cymru ac mae'r cyfan ohonynt wedi cael eu derbyn. Mae'r argymhellion hyn yn sail i gwricwlwm a fydd yn adlewyrchu'r syniadau diweddaraf ar draws y byd ym maes addysg ac a fydd yn sicrhau bod gan ein pobl ifanc y sgiliau sydd eu hangen ar gyfer llwyddo.
5. Rydym bellach wrthi'n llunio cwricwlwm a fydd yn cynorthwyo ein plant a'n pobl ifanc i fod yn:

- Ddysgwyr uchelgeisiol, galluog sy'n barod i ddysgu drwy gydol eu hoes
 - Cyfranwyr mentrus, creadigol sy'n barod i chwarae eu rhan yn llawn yn eu bywyd a'u gwaith;
 - Dinasyddion egwyddorol, gwybodus yng Nghymru a'r byd; ac yn
 - Unigolion iach, hyderus sy'n barod i fyw bywyd gan wireddu eu dyheadau fel aelodau gwerthfawr o gymdeithas.
6. Mae llawer wedi'i gyflawni eisoes. Pwysleisiodd *Dyfodol Llwyddiannus* fod cymhwysedd digidol yn hollbwysig i gyfleoedd person ifanc mewn bywyd ac rydym wedi derbyn y dylai cymhwysedd digidol fod yn gyfrifoldeb trawsgwricwlaidd, yn yr un modd â llythrennedd a rhifedd. Mae Llywodraeth Cymru'n cytuno'n llwyr â'r argymhelliad hwn. Mae Ysgolion Arloesi Digidol wedi'u dewis ac maent eisoes wedi dechrau cydweithio.
 7. O safbwynt y model ehangach o ysgolion arloesi, rydym wedi gwahodd y consortia i gydweithio â'u hysgolion ar draws Cymru, gan gynnwys rhai cynradd, uwchradd ac arbennig, i ymgeisio i fod yn Ysgolion Arloesi ar gyfer y Cwricwlwm a'r Fargen Newydd. Bydd yr Ysgolion Arloesi hyn yn cydweithio ag arbenigwyr ac yn arwain y gwaith o lywio dyfodol dysgu yng Nghymru. Mae'n rhaid i weithwyr proffesiynol ym maes addysgu chwarae rhan ganolog yn y gwaith o gynllunio a datblygu ein cwricwlwm newydd ac rwy'n hyderus eu bod yn barod ac yn abl i wynebu'r her hon.
 8. Yn ddiamau mae angen cefnogaeth ar y proffesiwn er mwyn gallu darparu addysg o'r radd flaenaf sy'n cyflawni deilliannau disgwylidig dysgu ar gyfer plant a phobl ifanc. Mae gofynion y cwricwlwm newydd wrth wraidd y Fargen Newydd ar gyfer y Gweithlu Addysg. Rydym felly mewn sefyllfa i fynd ati ar unwaith i gefnogi'r gweithlu addysg a'u paratoi ar gyfer y newidiadau sydd ar droed.
 9. Rydym hefyd yn cyflwyno newidiadau i Hyfforddiant ac Addysg Gychwynnol Athrawon a byddwn yn cydweithio â darparwyr hyfforddiant er mwyn sicrhau bod athrawon newydd eu cymhwyso'n barod i gyflwyno'r cwricwlwm newydd.
 10. Rydym wedi sefydlu grŵp cynghori annibynnol a fydd yn ein cynorthwyo â'r gwaith o ddatblygu'r cwricwlwm newydd. Cadeirydd y grŵp hwn fydd yr Athro Graham Donaldson a bydd yr Athro John Furlong yn ei gynorthwyo.
 11. Daeth yn amlwg yn ystod sesiynau'r Sgwrs Fawr fod cryn awydd am newid ac mae angen cynnal y brwdfrydedd hwn. Rydym yn anelu at gyhoeddi ein cynllun ar gyfer bwrw ymlaen ag argymhellion *Dyfodol Llwyddiannus* yn ddiweddarach yn yr hydref.

Consortia Addysg Rhanbarthol

12. Mae gan y consortia addysg rhanbarthol swyddogaeth allweddol o safbwynt gwella ysgolion a byddant yn anelu at baratoi'r proffesiwn addysgu ar gyfer wynebu heriau a gofynion y cwricwlwm newydd. Daeth y

Model Cenedlaethol ar gyfer Gweithio'n Rhanbarthol i rym ym mis Ebrill 2014. Diben craidd y consortia, fel yr amlinellir yn y Model, yw gwella deilliannau ar gyfer pob person ifanc; sicrhau addysgu a dysgu o'r radd flaenaf; a chefnogi a grymuso arweinwyr ysgolion i arwain eu hysgolion yn well. Caiff hyn oll ei ategu gan system ysgolion sy'n gwella ei hun, lle y gall cydweithio rhwng ysgolion gefnogi a galluogi ysgolion i wella. Swyddogaeth y consortia yw hwyluso a sicrhau'r cydweithredu hwn.

13. Cafodd cynnydd cynnar gan y pedwar consortia rhanbarthol ei asesu gan Swyddfa Archwilio Cymru ac Estyn yn ystod ymweliadau gwaith maes rhwng mis Tachwedd 2014 a mis Ionawr 2015. Cafodd eu hadroddiadau eu cyhoeddi ar y cyd ar 3 Mehefin 2015.
14. Nododd Estyn a Swyddfa Archwilio Cymru y cynnydd positif a oedd wedi'i gyflawni ers cyflwyno'r Model Cenedlaethol a chyflwynwyd nifer o argymhellion i Lywodraeth Cymru, y pedwar consortia addysg rhanbarthol a'r 22 awdurdod lleol. Mae'r holl argymhellion wedi'u derbyn mewn ymateb cenedlaethol ar y cyd ar draws y system. Mae camau eisoes wedi'u cymryd o safbwynt llawer o'r argymhellion, gan adlewyrchu'r cynnydd sydd wedi'i gyflawni o'r cyfnod pan gynhaliwyd y gwaith maes i'r cyfnod presennol. Rydym yn anelu at sicrhau eglurder rhwng Cymdeithas Cyfarwyddwyr Addysg Cymru, Llywodraeth Cymru a'r awdurdodau esgobaethol o safbwynt gwella ysgolion.
15. Caiff gwaith y consortia ei adolygu'n barhaus drwy gylch integredig o sesiynau adolygu a herio. Mae nodau ac amcanion clir a phendant ynghlwm wrth y sesiynau hyn. Canolbwyntiodd sesiwn yr haf ar y cynnydd yr oedd y consortia wedi'i gyflawni o safbwynt mynd i'r afael â'r argymhellion. Bydd sesiwn yr Hydref yn parhau i fonitro cynnydd a hefyd yn asesu effaith gwaith y consortia ar ddeilliannau dysgwyr.
16. Wrth i'r Model Cenedlaethol sefydlu'n raddol rydym wedi gweld rhagor o waith rhannu arferion da ac mae seminarau ar y cyd ynghylch arferion da wedi'u cynnal ar draws Cymru. Yn fwy diweddar trefnodd y pedwar consortia ddeuddydd ar gyfer rhannu arferion da ar 10 ac 11 Medi. Nod y deuddydd oedd mynd i'r afael â llywodraethu ac atebolrwydd; modelau ymyrraeth a chategoreiddio; strategaethau ag iddynt effaith sylweddol ar gyfer cefnogi gan gynnwys cydweithio rhwng ysgolion a'r Grant Amddifadedd Disgyblion; gwerth am arian a sicrhau ansawdd. Yn bwysicach na dim, roedd y deuddydd yn creu cyfle i dynnu sylw at faterion sy'n effeithio ar holl ysgolion Cymru a mynd i'r afael â hwy. Bydd pob consortiwm yn arwain ar faterion a blaenoriaethau penodol a chenedlaethol, gan osgoi unrhyw ddyblygu diangen. Yn fwyfwy mae arweinwyr strategol yn cydweithio ag arweinwyr cyfatebol mewn consortia eraill er mwyn rhannu gwaith cynllunio. Mae hyn yn helpu i sicrhau rhagor o gysondeb.
17. Tra bo consortia'n gwneud llawer iawn mwy o waith rhannu arferion da o fewn eu rhanbarthau ac ar eu traws maent hefyd yn cydweithio ar lefel fwy ffurfiol. Trwy gydweithio ffurfiodd y pedwar consortia Bartneriaeth

Annibynnol er mwyn cyflwyno cais am y contract i ddilysu'n allanol asesiadau gan athrawon ar ddiwedd Cyfnod Allweddol 2 a Chyfnod Allweddol 3.

18. Mae'r consortia wedi gwella'r gefnogaeth a'r her y maent yn eu cynnig i arweinwyr ysgolion. Mae'r trefniadau ar gyfer sicrhau ansawdd cynghorwyr her y consortia wedi'u hatgyfnerthu, ac mae hyfforddiant wedi'i ddarparu ar gyfer yr holl gynghorwyr her. Mae'r consortia hefyd yn fwyfwy cyfarwydd â'u hysgolion ac mae ysgolion yn nodi bod eu perfformiad yn destun gwaith craffu manwl a theg gan y cynghorwyr her. Er enghraifft, y consortia rhanbarthol sy'n gweithredu'r system genedlaethol ar gyfer categoraidd ysgolion a chaiff y gwaith ei gymedroli a'i ddilysu ar lefel genedlaethol er mwyn sicrhau cysondeb.
19. Mae gan y consortia swyddogaeth allweddol o safbwynt pennu a chefnogi Ysgolion Arloesi Digidol, y Fargen Newydd a Dyfodol Llwyddiannus a gweithredu'r rhaglen hyd 2021. Maent yn chwarae rhan allweddol yn y trefniadau llywodraethu ar gyfer datblygu a gweithredu'r rhaglen Dyfodol Llwyddiannus.

Mesur yr effaith

20. Er bod gwelliannau cyffredinol o safbwynt safonau cyrhaeddiad disgyblion dros y tair blynedd diwethaf mae Estyn wedi nodi nad oes modd priodoli hyn yn llwyr i ddatblygiad y consortia rhanbarthol. Eto i gyd, mae'r data sydd wedi'u cyhoeddi'n adlewyrchu gwelliant graddol o safbwynt cyrhaeddiad disgyblion ar draws y pedwar rhanbarth. Ymddengys ar hyn o bryd fod y cynnydd hwn wedi'i gynnal i raddau helaeth.
21. O ran eleni mae gwahaniaethau o ran patrymau mynediad i arholiadau wedi golygu nad yw canlyniadau'r haf ond yn rhoi darlun rhannol o berfformiad dysgwyr yng Nghymru. Gwnaeth miloedd o fyfyrwyr sefyll rhai o'u harholiadau TGAU ar ddechrau mis Tachwedd neu fis Ionawr, gan ddibynnu ar y pwnc. Eto i gyd, ni chafodd llwyddiannau'r myfyrwyr hynny eu cofnodi yng nghanlyniadau'r haf. Dim ond yn yr hydref felly, pan fyddwn yn derbyn y canlyniadau TGAU wedi'u dilysu ar gyfer y flwyddyn academaidd, y byddwn yn gweld y darlun cyfan o safbwynt ein perfformiad.
22. O safbwynt perfformiad dysgwyr yn y pynciau craidd, cynyddodd perfformiad dysgwyr 16 oed mewn Iaith Saesneg ar raddau A*-C i 64.0% tra ym Mathemateg dengys data gan y Cydgyngor Cymwysterau fod perfformiad dysgwyr 16 oed ar raddau A*-C yn y flwyddyn academaidd 2014/15 wedi gwella 1.2 pwynt canran i 62.8%.
23. Y prif fesur o safbwynt perfformiad, fodd bynnag, yw data Lefel 2 cynhwysol. Golyga hyn ganran y disgyblion sy'n cyflawni 5 TGAU/cyferwerth ag A*-C gan gynnwys Cymraeg/Saesneg a mathemateg. Caiff data dros dro ar gyfer 2015 eu cyhoeddi ar 24 Medi, a bydd canlyniadau dros dro ar lefel consortia ar gael o'r dyddiad hwnnw. Mae'r

data hyn yn cynnwys yr holl gymwysterau y mae disgyblion wedi'u hennill hyd at ddiwedd CA4, pryd bynnag y cawsant eu sefyll. Bydd yr wybodaeth derfynol ar gael ar ddechrau mis Rhagfyr.

24. Roedd perfformiad dysgwyr Safon Uwch yn haf 2015 yn sefydlog. Llwyddodd 74.3 o'r dysgwyr i ennill graddau A*-C ymhob pwnc a gwelwyd cynnydd yn nifer y rhai a lwyddodd i gyflawni graddau A*.
25. Roedd perfformiad dysgwyr yn nangosydd pwnc craidd CA2 yn 2015 yn uwch o fewn pob consortiwm yng Nghymru o'i gymharu â 2015. Llwyddodd dros 87% o'r disgyblion ymhob consortiwm i gyflawni'r dangosydd pwnc craidd. Mae gwelliannau graddol wedi'u cyflawni o fewn pob consortiwm rhwng 2012 a 2015, ac amrywia'r cynnydd o 4 pwynt canran yn y consortiwm Gwasanaeth Cyflawni Addysg (EAS) i 6.8 pwynt canran yng nghonsortiwms Canol De Cymru.